
Wprowadzenie

Prawo autorskie jest obecnie jedną z najprężniej rozwijających się dziedzin prawa, która uregulowana została w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. W dobie powszechnego dostępu do Internetu oraz szybkiego rozwoju technologii informacyjnych problematyka ochrony praw autorskich nabiera szczególnie ważnego znaczenia. Jednym z najpoważniejszych problemów pojawiających się w związku z tą tematyką jest kwestia przywłaszczenia sobie utworu albo wprowadzenia w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, czyli tak zwanego plagiatu.

Plagiat w głównej mierze godzi w niezbywalną i nieograniczoną w czasie więź twórcy z jego utworem, która przejawia się prawem do autorstwa utworu, prawem do oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem oraz prawem do udostępniania go anonimowo. Zjawisko to jest uznawane za swoisty rodzaj kradzieży własności intelektualnej, która godzi w autorskie prawa osobiste twórcy.

Mimo powszechności oraz aktualności tego problemu nauka prawa po dziś dzień boryka się z trudnościami z jednoznacznym określeniem pojęcia plagiatu. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest postępujący rozwój kulturalny społeczeństwa oraz wielość form wyrażania swojej twórczości. Oczywisty zatem staje się fakt, że kryteria, zgodnie z którymi oceniamy występowanie naruszeń praw autorskich, dostosowane muszą być każdorazowo do środowiska, w jakim one zaistniały. To cechy, rodzaj oraz budowa analizowanego tworu kultury umożliwiają jego weryfikację pod kątem jego twórczego i indywidualnego charakteru. Oznacza to, że inaczej będziemy badać, czy doszło do splagiatowania utworu plastycznego, inaczej literackiego, a inaczej muzycznego. Uwagę należy zwrócić ponadto na współczesne wytwory kulturowe, takie jak programy i gry komputerowe czy też utwory audiowizualne, które wymagają wielopłaszczyznowej analizy.

Niniejsza publikacja ma za zadanie kompleksowo przedstawić zjawisko plagiatu. Poszczególni autorzy przedstawiają modele oceny naruszeń osobistych praw autorskich odpowiednio dopasowane do dzieł z odrębnych gałęzi kultury lub sztuki. Monografia przeznaczona jest w głównej mierze dla studentów prawa oraz studentów kierunków artystycznych chcących poszerzyć swoją wiedzę z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Paweł Jędrysiak